

**Lietuvos–Lenkijos dvišalės komisijos istorijos ir geografijos mokymo
problemoms nagrinėti posėdžių, vykusių
Druskininkuose
2006 m. spalio 12 – 15 d.,**

PROTOKOLAS

Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir Lenkijos Respublikos nacionalinio švietimo ministerijos bendradarbiavimo programos 15 straipsniu, Druskininkuose 2006 m. spalio 12 – 15 d. įvyko Lietuvos–Lenkijos dvišalės komisijos istorijos ir geografijos mokymo problemoms nagrinėti posėdžiai.

Susitikime dalyvavo:

Iš Lenkijos:

1. prof. habil. dr. Adam Suchoński – pirmininkas
2. prof. habil. dr. Mieczysław Jackiewicz
3. prof. habil. dr. Bohdan Łukaszewicz
4. dr. Aleksander Srebrakowski
5. dr. Mariusz Kowalski
6. dr. Piotr M. Unger – sekretorius

Iš Lietuvos:

1. dr. Juozas Tumelis – pirmininkas
2. doc. dr. Algis Kasperavičius
3. dr. Elmantas Meilus
4. dr. Rimantas Miknys
5. Rimantas Jokimaitis – sekretorius

Susitikimas vyko pagal tokią darbotvarkę:

1. Įžanginis posėdis.
2. Lenkiškų istorijos ir lietuviškų geografijos vadovėlių analizė.
3. Istorinių asmenybių, kurias rekomenduojama paminėti abiejų šalių vadovėliuose, sąrašo suderinimas.
4. Pranešimas- paskaita: Lietuvos užsienio politika tarpukario laikotarpiu.
5. Susipažinimas su Druskininkų istorija ir kultūros paminklais.

6. Baigiamasis posėdis: kito eilinio susitikimo laiko, vietos ir tematikos suderinimas, posėdžių protokolo tvirtinimas.

1. Įžanginį posėdį pradėjo Lietuvos pusės pirmininkas dr. Juozas Tumelis, kuris pažymėjo ligšiolinius Komisijos pasiekimus ir atkreipė dėmesį į tai, kad visuose ligšioliniuose susitikimuose vyravo gera, kūrybinga atmosfera. Po to jis supažindino dalyvius su susitikimo dienotvarke.

Komisijos pirmininkas iš Lenkijos pusės prof. habil. dr. Adamas Suchonskis padėkojo už pakvietimą dalyvauti susitikime Druskininkuose ir išreiškė viltį, kad susitikimo rezultatai bus tokie pat vertingi kaip ir visų ligi šiol vykusių susitikimų. Jis konstatavo, jog Komisijos darbo rezultatai yra gerai įvertinti tiek lenkų spaudos publikacijose, tiek Pasaulinio istorijos didaktikų kongreso, kuris vyko Taline 2006 m. rugsėjo mėn., posėdžiuose.

2. Lenkijos pusė pristatė 7 jai anksčiau įteiktų geografijos lietuviškų vadovėlių įvertinimą. Pabrėžtas visų vadovėlių aukštas poligrafinis lygis ir nurodyta, kad 6 iš tų vadovėlių užsitarnauja aukšto įvertinimo dalykiniu požiūriu. Tačiau 8 klasės vadovėliui buvo pateikta keletas esminių kritinių pastabų, kurios nurodytos atskiroje recenzijoje – priede prie šio protokolo.

Lietuvos pusė pateikė nuomonę apie 2 lenkiškus istorijos vadovėlius ir 2 istorinius atlasus. Pabrėžta esminė pažanga lenkų - lietuvių santykių pateikime ir kartu pareikšta keletas detalių pastabų, daugiausia dėl vadovėliuose naudojamos terminologijos. Nurodytas būtinumas plačiau parodyti lenkų bei lietuvių visuomenių raidą laikotarpiams, kai neegzistavo tautinės valstybės. Dėl atlasų nebuvo pareikšta esminių pastabų. Detalios pastabos pateiktos recenzijose, pridėtos prie šio protokolo.

3. Svarbiausia diskusija buvo skirta klausimui dėl sąrašo asmenybių, kurias turėtų žinoti mokiniai abiejose valstybėse. Susitarta dėl principo, kad suderintas sąrašas laikytinas pasiūlymu vadovėlių autoriams, o ne išvardijimu privalomų paminėti asmenybių. Sąrašas apima asmenybes, kurios suvaidino svarbų vaidmenį politikoje, ekonomikoje bei kultūroje ir kurių veikla dažnai peržengdavo savo šalies sienas.

Lietuvos pusė pateikė 16 asmenybių sąrašą, o Lenkijos – pasiūlė 28 asmenybes, neskaitant valdovų iš Piastų ir Jogailaičių dinastijų. Abiejų pusių pristatytuose sąrašuose pateikiama informacija apie kiekvieną asmenybę, kuri leis

vadovėlių autoriams pasirinkti ir trumpai apibūdinti pasirinktas asmenybes. Pristatyti sąrašai taip pat sudaro šio protokolo priedą.

Be to, Komisija atkreipė dėmesį į tai, jog vadovėliuose būtina vengti apriorinių, turinčių neigimą prasmę vertinimų. Taip pat pabrėžtas būtinumas vadovėliuose naudoti oficialius valstybių pavadinimus, o ne neapibrėžtus apibūdinimus, pvz., „Tarybų Lietuva“. Patikslinti reikėtų ir daugelį terminų, kaip, pvz., „kresai“.

Atskira, reikalaujančia sprendimo problema yra sąvokų „Lenkija“ ir „Lietuva“ apibūdinimas XIX amžiuje, kai neegzistavo jas atitinkantys valstybiniai organizmai.

4. Pranešimą „Lietuvos užsienio politika tarpukario laikotarpiu“ perskaitė doc. dr. Česlovas Laurinavičius“. Pranešimas labai sudomino klausytojus ir sukėlė gyvą diskusiją.

5. Ekskursiją po Druskininkus pravedė vietinė gidė.

6. Sutarta, kad eilinis komisijos susitikimas bus surengtas 2007 metų gegužės mėnesį; numatyta jo vieta lietuvių pusės pageidavimu – Torunė.

Posėdžių tematika: vadovėlių lenkų mažumai Lietuvoje ir lietuvių mažumai Lenkijoje analizė, o taip pat įvertinimas naujai išleistų lietuviškų ir lenkiškų vadovėlių ir mokyklinių istorinių atlasų. Abi pusės išipareigojo iš anksto atsiųsti partneriams atitinkamus vadovėlius bei atlasus.

Be to, numatytas pranešimas „Šiuolaikinė istorinė kartografija“ ir dar vienas dalykinis pranešimas, kurio tema bus suderinta vėliau.

Paskutiniame posėdyje Lietuvos pusės pirmininkas dr. Juozas Tumelis, dėl dr. Piotro Ungurio numatomo išėjimo į pensiją aukštai įvertinęs jo darbą Komisijoje pareiškė padėką.

Protokolas surašytas dviem egzemplioriais lenkų ir lietuvių kalba. Abi protokolo versijos turi tą pačią galią.

Protokolą pasirašo

Lietuvos šalis

.....

dr. Juozas Tumelis

Lenkijos šalis

.....

prof. habil. dr. Adam Suchoński